

Bulletin

ZPRAVODAJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO KRAJINNOU EKOLOGII
REGIONÁLNÍ ORGANIZACE IALE ČESKÉ REPUBLIKY
(Czech Regional Organization of the International Association for Landscape
Ecology; CZ-IALE; <http://www.natur.cuni.cz/cziale>)

Zápis ze schůze Hlavního výboru CZ-IALE v Praze dne 9.10. 2006

Přítomni: Buček, Lipský, Maděra, Salašová, Trnka, Votýpka
Omluveni: Bartoš, Kovář

1. Grant Rady vědeckých společností

P. Maděra přednesl návrh grantu RVS na rok 2007, J.Votýpka doplní číslo účtu a osobně donese žádost na RVS. Předběžná dohoda na vyúčtování grantu za rok 2006.

2. Plán činnosti na rok 2007

- únor: konference „Ekologie krajiny v ČR – výsledky, aplikace a perspektivy“, 2.-3.2.2007 v Brně, s exkurzí Urbánní krajina města Brna; při konferenci proběhne výroční plenární shromáždění (a schůze Hlavního výboru), sborník v angličtině bude věnován světovému kongresu ve Wageningen (150-200 ks + 10 separátů). CD se všemi příspěvky k datu konference + sborník abstraktů (termín dodání příspěvku do 15.ledna), následuje výběr příspěvků do tištěného sborníku; termín dodání textu v angličtině do konce února, příspěvky budou recenzovány, konec dubna vydání sborníku.

- květen: konference Venkovská krajina, ve spolupráci s EI Veronica v Hostětíně
- červenec: individuální účast na kongresu IALE ve Wageningen
- září: seminář ÚSES - zelená páteř krajiny, ve spolupráci s AOPK ČR Brno
- září: terénní praktikum v NP Podyjí, ve druhé polovině září
- říjen: konference Říční krajina, ve spolupráci s PŘF UP Olomouc

Hlavní výbor se pokusí zajistit vydání sborníků v jednotné formě, jako možný základ budoucího periodika CZ-IALE.

3. Stálá pracovní skupina pro plánování krajiny

Návrh zřízení této pracovní skupiny vyplynul z jednání konference v Lednici (návrh prof. Fanta a kol.). Hlavním cílem činnosti bude definovat potřebné krajinně ekologické informace o území nutné jako podklad pro krajinné plánování.

Hlavní výbor CZ-IALE souhlasí s vytvořením stálé pracovní skupiny, předsedkyní se stala A. Salašová (ZF MZLU), tajemnicí E. Boucníková (JČU). A. Salašová napíše do Bulletinu CZ-IALE informaci o pracovní skupině a výzvu členům CZ-IALE k aktivní účasti na její činnosti.

4. Přijetí nových členů

Na základě předložených přihlášek byli za členy CZ-IALE přijati:

121. Ing. Michal Kovář (Ageris Brno)

122. Ing. Marek Štěpán (Ústav teorie urbanismu FA VUT Brno)

123. ak.arch. Vojtěch Storm (VÚKOZ Průhonice)

124. Mgr. Pavlína Bukáčková (Správa CHKO Žďárské vrchy)

125. Roman Bukáček (Laboratoř GIS CENIA)

126. Ing. Markéta Flekalová (Ústav aplikované a krajinné ekologie MZLU v Brně)-člen student

127. Ing. Linda Drobilová (Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie MZLU v Brně)-člen student

5. Různé

Hlavní výbor se po diskusi rozhodl uspořádat **v listopadu 2006 v Praze veřejnou panelovou diskusi o stavu ekologie krajiny v ČR**. Panelová diskuse bude navazovat na diskusi, která počala Fantovým dopisem; měla by vyústit ve veřejnou diskusi na téma Stav krajinné ekologie v ČR. Zaniká ústav AV ČR, vzniká nový Ústav biodiverzity a ekologie krajiny (pracovní název) se sídlem v Průhonicích; ústav má vzniknout od 1.1.2007.

Pozvat prof. Fantu, ing. Páskovou (MŽP ČR), prof. Marka, Mgr. Mackovčina a doc. Tábora (VÚKOZ), prof. Pracha (JČU), případně další z ministerstva a AV ČR.

Zahájení a formulace závěrů - Buček.

Stručné vystoupení na úvod – Fanta a Kovář.

Všichni členové IALE dostanou pozvánku.

Termín stanoven na 24.11.2006 odpoledne.

Bulletin CZ-IALE, číslo 3/2006: Packová pošle Romportlovi mailly na nové členy.

Obsah: terénní kurz v Hostětíně, ÚSES (Buček), Lednická konference (Salašová), Krajinné plánování (Salašová), zápis z výboru (Buček), cirkulář na konferenci a pozvánka na výroční schůzi (Maděra), pozvánka na panelovou diskusi (Lipský), Stará Lesná (Lipský), Říční krajina (Měkotová); příspěvky zaslat do 23.10.

Maděra zkontaktuje Měkotovou

Bulletin vydat do konce října (30.10. v pondělí).

IALE Europe – Z. Lipský přednesl informaci o vývoji kolem ustanovení European Chapter of the IALE , do 20.října zašle komentáře Jesperu Brandtovi; další European IALE Congress bude v r. 2009 v Salzburgu.

M. Potschin – urguje vyplnění dotazníku, Buček pošle do 15.10.

- Zapsal: Petr Maděra
- Upravil: Zdeněk Lipský
- Schválil: Antonín Buček

V Brně, 19.10.2006

Na otázku, kam směřuje česká krajinná ekologie, odpovídá V. Herber (*Herber, V.: Quo vadis (česká) krajinná ekologie, Fyzickogeografický sborník 3, Masarykova univerzita v Brně, 2005, s. 5-14*) na základě analýzy reprezentativního souboru především českých a slovenských prací v kontextu evropských a světových trendů takto: „*Velmi zjednodušeně se dá říci, že převážně reaguje na požadavky a potřeby společnosti, velmi dynamicky se rozvíjí aplikovaný krajinně-ekologický výzkum, kdy jednou z hlavních forem aplikovaného výzkumu je krajinné plánování, které má přispět k zachování ekologické stability krajiny a také k ochraně kvality životního prostředí, a v konečném důsledku k udržitelnému rozvoji.*“ Lze zřejmě souhlasit s tím, že řada výsledků aplikované ekologie krajiny v ČR snese mezinárodní srovnání. Patří k nim například metodologie vymezení a praxe tvorby územních systémů ekologické stability krajiny. Ovšem i v této problematice zůstává řada otázek, které vyžadují cílený a dlouhodobý základní výzkum. Jde zejména o problémy, spojené s fungováním ekologických sítí v kulturní krajině a vlivu bariér různých typů. Ve výčtu toho, co by mohla a měla řešit česká ekologie krajiny, bych mohl pokračovat dlouho.

Základním problémem je podle mého názoru otázka, kde vlastně mohou krajinní ekologové pracovat. Dobový paradox zániku Ústavu ekologie krajiny AV ČR rozebrali v minulém čísle Bulletinu P. Kovář a H. Rambousková. Osud Ústavu ekologie krajiny AV ČR následuje zánik Geografického ústavu ČSAV v Brně na počátku 90. let 20. století a zánik Terplanu, Státního ústavu pro územní plánování v Praze ve stejném období. Postupně tedy zanikla všechna pracoviště, která se komplexněji zabývala různými aspekty stavu a vývoje krajiny České republiky. Souhlasím s J. Möllerovou (*Bulletin 2/2006, s. 4*), že v současné době, charakterizované velkými změnami využívání krajiny, není v ČR žádná instituce, která by mohla kompetentně tyto změny posuzovat a ovlivňovat.

Další diskutující (J. Möllerová a J. Nováková s J. Skalošem) upozorňují na omezené výzkumné možnosti pedagogů na vysokých školách, limitované stále se zvyšujícím počtem studentů. Pokud vím, tak v České republice není žádná univerzitní katedra nebo ústav, který by se věnoval výhradně ekologii krajiny a umožňoval tak potřebnou diferencovanost komplexního výzkumu krajiny. Výuku krajinné ekologie zajišťují jednotliví pedagogové, obvykle na geografických či ekologických katedrách, kteří mají plno starostí s tím, aby udrželi souvislost s dynamicky se rozvíjejícími trendy světové ekologie krajiny.

Napsal jsem v úvodu k diskusi o ekologii krajiny v ČR (*Bulletin 1/2006, s. 8*) že „*úroveň české krajinné ekologie nezávisí pouze na „kompetentních institucích“, ale především na zaujetí těch, kdož se ekologií krajiny zabývají nebo využívají její poznatky.*“ O tom, že ekologií krajiny je kromě starších odborníků v ČR zaujata celá řada mladých diplomantů a doktorandů z různých univerzit, se lze přesvědčit prolistováním 4 sborníků z konference Venkovská krajina nebo obou sborníků Ekologie krajiny, vydaných CZ-IALE. Problémem zůstává, kde budou pracovat, až svá studia skončí. Určitou naději lze vkládat do připravovaného Ústavu pro biodiverzitu a krajinnou ekologii, který by měl na počátku roku 2007 vzniknout transformací současného VÚKOZ v Průhoncích (s pobočkou v Brně). Otevřenou otázkou zatím zůstává, jaké perspektivy bude krajinná ekologie mít v tomto ústavu, až dosud specializovaném především na okrasné zahradnictví. Krajina České republiky si jistě zaslouží pracoviště, které by se soustředilo na řešení současných i budoucích problémů ekologie krajiny v evropském kontextu.

Doufám, že veřejná panelová diskuse, kterou Hlavní výbor CZ-IALE svolal na pátek 24. listopadu do Prahy, přispěje nejen k tříbení názorů na zaměření, stav a budoucnost krajinné ekologie v ČR, ale i k hledání realistického návrhu rozumného institucionálního zajištění.

Antonín Buček

Podruhé na terénní praktiku České společnosti pro krajinnou ekologii

V pátek a sobotu 18. a 19. srpna 2006 se uskutečnilo v pořadí druhé terénní praktikum České společnosti pro krajinnou ekologii. Tentokrát bylo zaměřeno na krajinnotvorné procesy ve flyšové karpatské krajině, především na zákonitosti vzniku a vývoje sesuvů a jejich působením na přírodní i socioekonomické složky krajiny.

Hlavním odborným lektorem byl Vladimír Šácha, student posledního ročníku oboru Ochrana a tvorba životního prostředí na Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Během pátečního odpoledne se účastníci seznámili s východisky a tezemi jeho diplomové práce Krajinnotvorný vliv sesuvů.

Exkurzní trasa po sesuvných území směřovala jednak do lesů (stabilizované sesuvy v k.ú. obce Pitín), jednak na Šáchovy výzkumné plochy v převážně otevřené lučně-pastevní krajině (povodí potoka Hrubár v katastru obcí Březová a Lopeník). Na všech lokalitách byly dobře pozorovatelné průvodní znaky sesuvů: odlučné plochy a trhliny, terénní vlny, prameniště mokřady, periodická jezírka, výchozy horninového podloží. Sesuvy diverzifikují krajinu vznikem nových ekotopů, záhy osídlených specifickou biotou. Charakteristickou ukázkou je PR Hutě (k.ú. Žitková), kde je uplatňován ochranný management, spočívající především v pravidelném kosení, které potlačuje expanzi agresivních druhů a naopak umožňuje regeneraci ohrožených druhů lučních pramenišť.

Organizátoři akce – Centrum Veronica Hostětín při ZO ČSOP Veronica – děkují všem účastníkům akce, kterých sice bylo poméně, ale odjížděli spokojeni s novými poznatky a dojmy ze setkání s bělokarpatkou krajinou na moravsko-slovenském pomezí.

Věra Pospíšilíková, Pavel Trnka

Seminář o územních systémech ekologické stability

Pátý ročník semináře „ÚSES – zelená páteř krajiny“ úspěšně proběhl 5.-6. září 2006 na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně. Hlavním organizátorem byla opět brněnská pobočka Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, mezi spolupořadatelé byla i Česká společnost pro krajinnou ekologii CZ-IALE, několik členů naší společnosti předneslo příspěvky. Editorkou sborníku referátů byla Andrea Petrová a opět se jí sborník o rozsahu 120 stran podařilo připravit předem, takže účastníci semináře mohli k referátům zasvěceně diskutovat.

Tradičně velký byl zájem o seminář, mezi více než 120 účastníky byli pracovníci státní správy i samosprávy, projekčních firem, výzkumných ústavů i vysokoškolských pracovišť nejen z České republiky, ale i ze Slovenska.

Seminář zahájila zasvěceným a výstižným úvodním slovem J. Vondrová z odboru ekologie krajiny a lesa MŽP ČR, která zdůraznila význam ÚSES jako nejsilnějšího nástroje plánování krajiny z hlediska obecné ochrany přírody. Připravené referáty se zabývaly škálou problémů, řešených v souvislosti s postupnou tvorbou ekologické sítě v kulturní krajině České republiky.

Typologií a charakteristikou niv a funkcí břehových a doprovodných porostů se zabývala L. Bínová. O potřebě jednotného informačního systému ÚSES referoval A. Buček. Využití geoinformačních technologií v dokumentaci ÚSES rozebrali J. Glos a P. Glos, kteří prezentovali ucelený návrh datového modelu, který umožňuje „vyznat se v chaosu dokumentací“. Řada příspěvků byla věnována vztahu soustavy chráněných území Natura 2000 a územních systémů ekologické stability (M. Hamanová, J. Knotek a I. Machar). Různými aspekty projektování a tvorby ÚSES na Slovensku se zabývaly příspěvky P. Jančury s M. Slámovou, J. Húsenicové a J. Ružičkové. Problematiku nadregionálního a regionálního ÚSES v Jihočeském kraji rozebírali J. Boček se Z. Klimešem, obdobné problematice v Olomouckém kraji se věnoval J. Kocián. Podnětný byl příspěvek J. Pivcové o pozemkových úpravách jako nástroji budování ÚSES. Zajímavé kvantitativní údaje o plošném zastoupení kategorií využití půdy v biocentrech a biokoridorech Pomoraví uvedl V. Mana. Praxi orgánů státní správy při schvalování ÚSES v územně plánovací dokumentaci rozebral J. Klečka a upozornil přitom na absenci závazných prováděcích předpisů. D. Lacina se věnoval problematice ochrany vysazených dřevin ve skladebných prvcích ÚSES. Cenné patnáctileté praktické zkušenosti z uplatňování a realizace ÚSES prezentoval P. Řepa. Varovné bylo jeho závěrečné upozornění na pokles zájmu o územní systémy, který souvisí s poklesem zájmu o obecnou ochranu přírody.

Seminář díky vzorné organizaci a vnímavému vedení (J. Glos) opět umožnil bezprostřední kontakty odborníků různých profesí a cennou výměnu zkušeností. Průběh semináře a zájem účastníků prokázal, že v ČR naštěstí ani zdaleka obecně neplatí vyjádření jednoho úředníka odboru životního prostředí pověřené obce, že „*proběhlo mapování asi před deseti lety, ale teď jsou ÚSESy v podstatě mrtvé*“, které jsem použil na úvod svého příspěvku na semináři.

Antonín Buček

Seminář Landscape Change v norském Tromso

Ve dnech 14.-16. června 2006, v době bílých nocí a půlnočního slunce, proběhl v Tromso na dalekém norském severu mezinárodní seminář s názvem Landscape change: Learning from the past - visions for the future. Semináře pořádaného Severskou společností zemědělských vědců (NJF - Nordic Association of Agricultural Scientists) a známým norským institutem NIJOS (Norwegian Institute of Land Inventory) se zúčastnilo přes 50 odborníků z oblasti krajinné ekologie především z evropských zemí, ale i z USA nebo Austrálie. Neztratili se mezi nimi ani 3 účastníci z České republiky, každý s aktivním vystoupením a z jiného pracoviště (Praha, Brno, České Budějovice).

Téma změn v krajině, jejich managementu, ekologických a sociálních dopadů je v evropské krajině ekologii, ale i geografii mimořádně silně akcentované minimálně již od 90. let minulého století. Připomeňme jen evropskou konferenci pořádanou v roce 1995 v sídle ECNC (European Centre for Nature Conservation) v nizozemském Tilburgu, z níž vzešla cenná publikace „Ecological consequence of land use change in Europe“, nebo dlouhodobě působící pracovní skupinu IGU (International Geographical Union) LUC (Land Use and Cover Change) s významným českým přínosem pražské albertovské školy docenta Bičíka. Téma změn v krajině je v podobě samostatných workshopů a symposií zastoupené na všech geografických a krajině ekologických kongresech - naposledy v letošním roce např. na sjezdu ČGS v Českých Budějovicích 30.8.-2.9., na mezinárodním symposiu o problémech krajině ekologie ve Staré Lesné 4.-7.10., a podobně to bude i na světovém kongresu IALE ve Wageningenu v roce 2007.

Na semináři v Tromso vystoupili s úvodními klíčovými referáty profesor Gary Fry (Norwegian University of Life Sciences, As), Ybele Hoogeveen (European Environmental Agency, Copenhagen) a prof. Joan Iverson Nassauer (University of Michigan). Ve svých vystoupeních nastínili řadu živých témat, která svou šíří zdaleka přesahují záběr klasické krajině ekologie a zasahují např. až do sféry sociologie venkova (ale tak je tomu v poslední době na všech krajině ekologických konferencích). Uvedu jenom některá témata a diskusní náměty:

Kdo pracuje v krajině a kdo ji utváří?

Když mluvíme o plánování krajiny, farmáři musí plánovat neustále.

Jak důležité je pro nás poznání krajiny minulosti ?

Co se můžeme z minulosti naučit ?

Sukcesní procesy a zarůstání krajiny v Evropě na rozsáhlých plochách s křovinatými porosty - je tu poučení z minulosti ?

Naše rozhodování budou utvářet budoucí krajiny. Jaké funkce a služby očekáváme od krajiny?

Nové typy krajin - příměstské, dálniční, postindustriální a postagrární, golfové a rekreační.

Může pěstování energetických plodin nahradit klesající význam a podíl produkce potravin?

Polarizace ve využívání krajin v Evropě - rostoucí rozdíly mezi úrodnými nížinami a horskými oblastmi. Budou hory jen pro sport, rekreaci a turistiku?

V některých tradičních zemědělských oblastech Evropy je nyní více koní (jezdeckých) než krav chovaných na mléko !

Severní Evropa jako rezervace biodiverzity a divočiny pro zbytek kontinentu ?

Vnímání krajinných hodnot - rozdílné u biologů, krajinných architektů, farmářů.

Druhý den se jednání semináře rozdělilo do dvou paralelních sekcí, v nichž odeznělo celkem ke 30 referátům. Méně zastoupená byla posterová sekce, což bylo částečně nahrazené obrazovou výstavou fotografií známého Oskara Puschmanna z norského NIJOS. Na multitemporálních sériích krásných fotografií srovnává vývoj norské kulturní krajiny za posledních více než 100 let. Nejstarší časové série začínají už v letech 1880-1890 a názorně dokládají hluboké proměny krajinného obrazu od otevřené zemědělské krajiny k uzavřené zalesněné krajině nebo intenzivní proces urbanizace. Jiné ukazují rychlou proměnu krajiny jen během posledního desetiletí. Je vidět, že téma změn v krajině je velmi aktuální v celé Evropě a i přístupy k uchopení a vyjádření tohoto problému jsou v jednotlivých zemích podobné.

Oskar Puschmann mi v osobním rozhovoru sdělil, že kořeny jeho rodu pocházejí z českých Sudet a také ze Slovenska a proto má velký zájem o dokumentaci změn, k nimž došlo v krajině v těchto územích. Je potěšitelné, že k tomuto tématu máme co říci a že u nás k němu existuje řada publikací.

Součástí semináře byly dvě exkurze. První, večerní až půlnoční směřovala do rekreační ostrovní oblasti Sommaroya a jejím vyvrcholením mělo být půlnoční slunce, které jsme však přes vytrvalou clonu šedých mraků a deště vyhlíželi marně. Druhá exkurze na poloostrov Lyngen seznámila účastníky s problémy tradičního zemědělského hospodaření a udržování krajiny v drsných severských podmínkách. Na dvou vlastních celodenních výšlapech do krajiny jsem věnoval pozornost charakteru horní hranice lesa, která zde leží pouhých 200-400 m nad mořem, vegetaci a geomorfologickému utváření postglaciální krajiny a podařilo se mi zastihnout i půlnoční slunce.

Zdeněk Lipský

Ohlédnutí za čtvrtým ročníkem olomoucké konference Říční krajina

Již počtvrté proběhla v polovině října v Olomouci konference věnovaná problematice říční krajiny (18.10.). Letos poprvé se vedle dosavadního organizátora, katedry ekologie a životního prostředí Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého, postavila i česká sekce IALE. Smyslem pořádání tohoto krajinně ekologického pracovního setkání je změnit postoj společnosti k tomuto svébytnému typu krajiny a je pochopitelné, že se CZ-IALE o takovou činnost uchází. Ujímá se tím své profesní a morální povinnosti přispět ke změně stereotypu, který krajinně ekologické souvislosti staví jen do pozice vedlejšího produktu procesů ekosystémových.

V říční krajině, více než kde jinde, jde o prosazení systémového pohledu, který by měl konečně vyústit v systémový (nikoliv resortní) přístup k jejímu využívání tak, jak to obecně stanoví Směrnice o vodách EU. Doposud je všeobecně zakořeněn přístup, který pojímá samostatně řeku, a toto prostředí podrobuje vědeckému zkoumání. Adekvátně tomu, v podstatě mimoběžně, je chápáno prostředí nacházející se „vedle řeky“, jako by bylo na řece nezávislé a s vlastní řekou spojené jen skrze přechodové (okrajové) prostředí. V tomto dosavadním postoji se samozřejmě někdy více, někdy méně, a někdy zcela, vytrácí vzájemná provázanost s řekou, k čemuž přispívá i přetrvávající striktně resortní způsob hospodaření. Zůstává také nečitelné, jak uchránit říční krajinu před dalším zhoršováním jejího ekologického stavu a jak naopak zabránit zbytečným škodám na zdrojích, včetně lidských aktivit v krajině. Respektování vzájemných vazeb mezi řekou a navazujícím územím je naopak zcela stěžejní z pohledu ekologické stability celé říční krajiny a její trvalé udržitelnosti. Komplexní (systémové) pojetí říční krajiny respektuje vzájemnou strukturální i funkční propojenost mozaiky dílčích prostředí (zahrnujících řeku a všechny ostatní sahající až k první říční terase) prostřednictvím ekologických toků.

Nejčastěji jsou zmiňovány toky materiálové, ale stejně tak jde i o toky energetické a informační - neboli pohyb živin a dále pohyb živých organismů, výměnu genetických informací, aj. U říčních krajin v nenarušeném nebo jen málo narušeném stavu existuje přirozená propojenost (kontinuita); u krajin silně člověkem ovlivněných je prostorová a následně i funkční provázanost porušena, avšak za normálních okolností si není lidská společnost její potřeby dostatečně vědoma. Většinou právě v důsledku rezortního chápání a přístupu k využívání říční krajiny.

Plnou silou si ale ztrátu kontinuity všichni uvědomíme až v kritických situacích, jakou je např. povodeň.

Stejně jako v letech předchozích, usilovala i letošní konference o vytvoření odborné platformy umožňující mnohostranný pohled na danou problematiku a o otevřenou diskusi mezi zúčastněnou odbornou veřejností. Pochopení ekologických zákonitostí je jedním z předpokladů k porozumění složitým krajinným vazbám, a tedy i předpokladem pro úspěšnou a co nejméně kolizní přítomnost a činnost člověka v říční krajině. Je zcela záměrné, že zde byl poskytnut prostor nejen příspěvkům z okruhu věd přírodních, ale v duchu moderní krajinné ekologie také vědám socioekonomickým i oborům aplikované krajinné ekologie a také byl otevřen prostor odborníkům z oblasti státní správy. V letošním roce se tak vedle přednáškového bloku věnovaného biologické diverzitě říční krajiny sešla řada příspěvků (i otázek) s tématem revitalizací; silně byl obsazen přednáškový blok přinášející poznatky z oblasti probíhajících procesů v krajině a jejich dynamiky (samočisticí procesy, dynamika vývoje říční nivy a říčního koryta, využití území, apod.) a pochopitelně zde byly zastoupeny i příspěvky z oblasti řešení protipovodňové ochrany území.

Vzhledem k šíři záběru, není možno mezi celkem 53 referáty a vystavenými postery nalézt nějaký vysloveně stěžejní...Všechny zde měly své místo, byť by jejich důležitost spočívala třeba jen v tom, že zástupci odlišných resortů měli možnost vyslechnout jinak postavená hodnotová měřítká či priority a na základě toho možnost uvědomit si komplexnost říční krajiny a tudíž i mnohostrannost možných řešení. Takový přístup, kterému je však třeba se učit, vede k tomu, aby říční krajina nebyla chápána jako výsostná sféra jednoho určitého (nebo skupiny) resortního zájmu, který je možno bez následků prosazovat na úkor fungování říční krajiny jako celku. Studentům, a to nejen z domácí PřF UP Olomouc, konference poskytuje jak netradiční formu výuky, tak i fórum, na němž sami mohou vystoupit s výsledky svých studentských vědeckých prací, a pro mnohé je třeba i prvním nahlédnutím do složitého světa budoucí profese, kterou si zvolili.

K tomu směřuje úsilí pořadatelů konference jak na setkání samotném, tak i prostřednictvím publikace v podobě sborníku (Vydavatelství UP), na jehož vydání se letos poprvé opět podílí i CZ-IALE. Stejně jako v předchozích ročnících obsahuje sborník všechny příspěvky, které odezněly, i posterová sdělení, vše zpracováno do podoby odborných článků. Nabídne tak hlubší zamyšlení a studium diskutovaných témat. Vydání sborníku je plánováno nejpozději do konce roku 2006.

Jarmila Měkotová

Projekt EnTraCop – Enhancing the Training of Collaborative Planning in Natural Resource Management

Rádi bychom Vám představili mezinárodní projekt EnTraCop, zaměřený na zlepšení a rozvoj dovedností týkajících se tzv. kolaborativního plánování (u nás známého spíše jako komunitní, participativní či akční plánování) v managementu využívání přírodních zdrojů, zejména s ohledem na územní plánování, komplexní pozemkové úpravy a hospodářské úpravy lesů. Projekt je financovaný Evropskou komisí prostřednictvím programu Leonardo da Vinci a spolupracuje na něm 14 organizací ze šesti evropských zemí (České republiky, Finska, Irsko, Německo, Nizozemí a Slovensko). Partnerské instituce tvoří univerzity, firmy a nevládní organizace, zabývající se ochranou a plánováním krajiny včetně poradní a vzdělávací činnosti. Za Českou republiku jsou partnery projektu Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně a Ekologický institut Veronica. Hlavním koordinátorem je finská Oulu University of Applied Sciences, na jejíž webových stránkách můžete o projektu získat více informací (www.oamk.fi/entracop).

V posledním desetiletí vzrostl zájem veřejnosti o aktivní účast v rozhodování o využití území. Participace veřejnosti v péči o krajinu byla také kodifikována v legislativě EU i jednotlivých členských států. Jako reakce na tuto situaci, která se projevuje požadavky na nové přístupy v tzv. kolaborativním plánování, si projekt EnTraCoP klade za cíl zlepšit dovednosti projektantů a plánovačů v práci s veřejností. Způsob, použitý k dosažení tohoto cíle, je zvýšení kvality vzdělávacích kurzů, programů a nástrojů, používaných při přípravě profesních plánovačů. Cílovými skupinami projektu jsou primárně učitelé, instruktoři a facilitátoři z institucí, které poskytují vzdělání plánovačům a koordinátorům rozvojových projektů. Jejich prostřednictvím pak mohou výstupy (metodické návody) z tohoto projektu s výhodou využívat učitelé a studenti všech typů prostorového plánování, profesní plánovači a stejně tak ti, kteří v území rozhodují.

První výstupy z projektu byly zaměřené na zmapování současné situace v jednotlivých členských zemích. Za každou partnerskou zemi vznikly dva dokumenty: Core Skill Analysis – rozbor požadovaných dovedností a znalostí potřebných v participativním plánování a Vocational Education and Training Analysis – analýza stavu vzdělávacího procesu a určení potřeby rozvoje kolaborativního plánování ve vysokoškolských institucích.

Na základě těchto analýz je připravován konečný produkt celého procesu: CoPack – výukový „balíček“ metod kolaborativního plánování. CoPack je rozdělen do několika sekcí (Představení kolaborativního plánování, Příprava a zahájení kolaborativního plánování, Metody a techniky kolaborativního plánování, Informační management v kolaborativním plánování a Ohodnocení a distribuce výsledků a zkušeností), které obsahují detailně zpracovaná jednotlivá témata – například Teorie a koncept kolaborativního plánování, Informování a motivace účastníků kolaborativního plánování, Veřejná setkání, Práce ve skupinách, Počítačově podporované rozhodovací metody, Metody hodnocení. Celý „balíček“ by měl sloužit instruktorům a učitelům jako souborná informace a strukturovaný návod pro výuku kolaborativního plánování a jako sada praktických podkladů, které mohou instruktoři využít při přípravě kurzů, zaměřených na základní dovednosti a metody kolaborativního plánování. Materiál je připravován v angličtině, ale počítá se s jeho přeložením do jazyků partnerských zemí.

Jednotlivá témata z CoPacku budou testována v rámci osmi testovacích kurzů, které proběhnou v některých zúčastněných institucích. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita připravila v rámci předmětu Ateliéry I. (MSc) ve spolupráci s městem Uherské Hradiště modelový projekt „Krajinná studie prostoru na Rochůzu“, ve kterém budou studenti spolupracovat s veřejností (např. formou sociologického průzkumu, veřejných diskusí, výstav apod.).

Dalším výstupem projektu byl mezinárodní seminář, který proběhl 25. a 26. září 2006 na půdě SYKE, Finského institutu životního prostředí, v Helsinkách. Na tomto semináři byly první den prezentovány výsledky výzkumu a zkušeností s využitím kolaborativního plánování jednak v teoretické rovině, jednak v sekcích Management povodí, Lesnictví, Problematika současného koaborativního plánování. Druhý den byl věnován výměně poznatků ve výuce kolaborativního plánování a odpoledne praktickým ukázkám, jak pojmout plánování a výuku názorněji a jak zlepšit spolupráci s veřejností. V rámci těchto ukázek proběhlo několik tematických workshopů na téma – Veřejná setkání a skupinová práce, Teorie plánování, Využití akčních metod v kolaborativním plánování, Využití GIS v kolaborativním plánování, Praktické nástroje zapojení veřejnosti a Interaktivní rozhodovací metody pro společné plánování přírodních zdrojů.

Jedním z výstupů, který se uskuteční v polovině roku 2007, bude odborný seminář pořádaný v každé partnerské zemi pro zájemce o uvedenou problematiku. Informaci o semináři a dalších aktivitách v rámci projektu obdržíte u řešitelů projektu (Radim Vítek – www.veronica.cz, Alena Salašová - salasa@zf.mendelu.cz, Markéta Flekalová – marketa.flekalova@uake.cz).

Markéta Flekalová
Alena Salašová

Stálá pracovní skupina CZ-IALE pro plánování krajiny

Návrh zřízení této pracovní skupiny vyplynul z jednání konference CZ-IALE „Ekologie krajiny a krajinné plánování“, konané v září letošního roku v Lednici (návrh podal prof. Fanta a kol.). Bylo konstatováno, že Česká Republika nemá adekvátní institucionální zázemí pro koncepční rozvoj krajinně ekologické teorie a implementaci aplikačních výstupů do plánovacích procesů. Protože je dále tento stav, zejména s ohledem na rostoucí požadavky na zabezpečení udržitelnosti rozvoje území a ochranu identity krajiny (nový Stavební zákon, Evropská úmluva o krajinně, snaha o zavedení institutu krajinného plánu), neudržitelný, vytvoří CZ-IALE tuto odbornou a konzultační platformu, zaměřenou na metodickou pomoc Ministerstvu životního prostředí. Hlavním cílem činnosti skupiny bude definovat potřebné krajinně ekologické informace o území nutné jako podklad pro krajinné plánování. Hlavní výbor CZ-IALE souhlasil na svém posledním jednání s vytvořením stálé pracovní skupiny. Předsedkyní se stala Alena Salašová (ZF MZLU, salasa@zf.mendelu.cz), tajemnicí Eva Boucníková (JČU).

Vyzýváme všechny členy CZ-IALE, kteří mají zájem o práci ve skupině, aby kontaktovali v co nejkratší době (optimálně do 15.11.2006) její předsedkyni.

Alena Salašová

Veřejná panelová diskuse o stavu ekologie krajiny v České republice

Hlavní výbor České společnosti pro krajinnou ekologii CZ-IALE se rozhodl uspořádat veřejnou panelovou diskusi o stavu a budoucnosti ekologie krajiny v České republice. Panelová diskuse se bude zabývat zaměřením, výsledky i institucionálním zajištěním oboru ekologie krajiny v ČR. Veřejná panelová diskuse uzavře výměnu názorů, zahájenou dopisem J.Fanty, K.Pracha a A.Bučka, který koncem roku 2005 reagoval na změnu výzkumné koncepce bývalého Ústavu ekologie krajiny Akademie věd ČR (viz Bulletin CZ-IALE 1/2006 a 2/2006). Kromě členů CZ-IALE budou pozváni další zainteresovaní zájemci z řad MŽP ČR, VÚKOZu Průhonice, AV ČR a univerzitních pracovišť. Aktuálnost diskuse vyplývá také z toho, že vzniká nový Ústav biodiverzity a ekologie krajiny se sídlem v Průhonicích.

Veřejná panelová diskuse se bude konat v pátek 24. listopadu od 13.00 na přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze (v učebně Věž - ve 3. poschodí hlavní budovy přírodovědecké fakulty, Albertov 6, Praha 2).

Plenární shromáždění

Česká společnost pro ekologii krajiny CZ-IALE svolává výroční plenární shromáždění,

které se bude konat **v pátek 2. února 2007 ve 12.00 hod.** při příležitosti konference „Ekologie krajiny v ČR – výsledky, aplikace a perspektivy“ v Aule Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, Zemědělská 1.

Program výročního plenárního shromáždění:

1. Schválení výroční zprávy Hlavního výboru o činnosti CZ-IALE v roce 2006
2. Zpráva o hospodaření CZ-IALE v roce 2006
3. Program aktivit CZ-IALE v roce 2007
4. Různé

Na shromáždění bude možné zaplatit členské příspěvky..

Doc. Ing. Antonín Buček, CSc.
předseda Hlavního výboru

Česká společnost pro ekologii krajiny CZ-IALE
Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie, LDF MZLU v Brně

pořádají

konferenci

Ekologie krajiny v ČR – výsledky, aplikace a perspektivy

I. cirkulář

Brno, 2-3. února 2007

Cíl konference

Setkání odborníků z oboru ekologie krajiny při příležitosti plenárního shromáždění CZ-IALE. Konference bude zaměřena na seznámení s koncepcí a dosavadními výsledky krajinně-ekologického výzkumu a jejich aplikací v péči o krajinu a na perspektivy dalšího vývoje ekologie krajiny v ČR v evropském kontextu.

Místo konání konference

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Aula MZLU

Termín a rámcový program konference

Pátek 2.února 2007 – odborná konference

9:00 presentace účastníků

10:00-12:00 hlavní referáty

12:00 výroční plenární shromáždění CZ-IALE

14:00-17:00 další referáty a diskuze

Sobota 3.února 2007 – exkurze Urbánní krajina města Brna

Organizační výbor

Doc. Ing. Antonín Buček, CSc., Doc. Dr. Ing. Petr Maděra, Ing. Petra Packová, PhD., Ing. Jaromíra Dreslerová

Kontaktní osoba

Doc. Dr. Ing. Petr Maděra, tel.: +420/545134060, fax: +420/545211422, e-mail: petrmad@mendelu.cz, ÚLBDG LDF MZLU v Brně, Zemědělská 3, 613 00 Brno

Důležité termíny

Do 15.12.2006 zaslání předběžné přihlášky

do 15.1. 2007 odevzdání jednostránkového abstraktu (ČJ) a textu příspěvku (možno přímo v AJ) v elektronické podobě dle pokynů (viz dále)!!!!

Do 28.2.2007 odevzdání anglické verze vybraných příspěvků

Vložné

Vložné ve výši 500,- Kč splatné při prezentaci, členové IALE vložné 300,- Kč.

V odůvodněných případech je možné žádat snížení či prominutí vložného.

Stravování a ubytování

Páteční oběd je možno zajistit v areálu univerzity v ceně 60,- Kč. Ubytování je možno zajistit na kolejích MZLU. Požadavky nahlaste nejpozději do 15.1.2007.

Pokyny pro autory příspěvků

Text příspěvku i abstraktu psát v textovém editoru MS Word, řádkování 1, okraje 2,5 cm, písmo Times Roman, velikost písma 12, nepoužívat žádné styly.

Členění abstraktu: název, autor a jeho adresa, vlastní text, rozsah 1 strana, k datu konání konference vyjde sborník abstraktů

Členění příspěvku: název, autor a jeho adresa, abstrakt, vlastní článek. Tabulky, grafy a obrázky (obrázky ve formátu JPG) ve zvláštních souborech očíslované dle odkazů v textu. Rozsah není omezen, sborník vyjde na CD jako příloha sborníku abstraktů. Grafické úpravy bude provádět editor při zpracování sborníku.

Výbor CZ-IALE si vyhrazuje právo vybrat nejlepší a tematicky nejvhodnější příspěvky. Autoři vybraných příspěvků budou vyzváni k překladu do angličtiny (do konce února 2007). Z vybraných příspěvků bude po recenzním řízení vydán Sborník ekologie krajiny III, který bude příspěvkem CZ-IALE ke světovému kongresu IALE ve Wageningen 2007.

Jednací jazyk

Jednací jazyk konference i pro publikaci do sborníků jsou čeština, slovenština, angličtina.

Přihláška

(odeslat na adresu: Petr Maděra, Zemědělská 3, 613 00 Brno, e-mail: petrmad@mendelu.cz;

Jméno a příjmení:

.....

Adresa:

.....

.....

.

e-mail:

.....

Název příspěvku

.....

.....

Chci zajistit ubytování na kolejích a kdy:

.....

Chci zajistit oběd 2.2.:

ano   ne

Zúčastním se exkurze 3.2.:

ano   ne

Žádám o prominutí vložného:

ano   ne   důvod:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Děkan Biologické fakulty

Branišovská 31, CZ - 370 05 České Budějovice

Děkan

Biologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
vypisuje podle § 77 zák. č. 111/98 Sb.

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

na obsazení místa vysokoškolského učitele

a garanta oboru Aplikovaná ekologie

na Biologické fakultě JU v Českých Budějovicích

Požadavky:

- vysokoškolské vzdělání a ukončené postgraduální studium (Ph.D., CSc.)
- prokazatelná a délce praxe přiměřená vědecká publikační činnost v oboru
- morální bezúhonnost a předpoklady pro práci vysokoškolského učitele

Nástup: 1 / 2007

Pisemné přihlášky přijímá do 8. 12. 2006 personální oddělení Biologické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Branišovská 31, 370 05 České Budějovice. Přihlášky je nutné doložit dotazníkem, životopisem a doklady o dosažené kvalifikaci.

Informace na tel. 387 772 358

Č. Budějovice 6. 10. 2006

prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc.
děkan BF

☎ [+420-38] 777 2244

fax: [+420-38] 53 00 366

e-mail: dekan@tix.bf.jcu.cz

KALENDÁŘ AKCÍ

Geobiocenologie a její aplikace, 10.-11.11.2006, Křtiny, ŠLP Masarykův les (e-mail: stykar@mendelu.cz, mauer@slpkrtiny.cz)

Současný stav a budoucnost ekologie krajiny v České republice, veřejná panelová diskuse, 24.11.2006, Přírodovědecká fakulta UK Praha (podrobnosti uvnitř čísla)

Ekologie krajiny v České republice - výsledky, aplikace a perspektivy.
Konference a výroční plenární shromáždění CZ-IALE, 2.-3.2.2007, MZLU Brno (podrobnosti uvnitř čísla)

Environmental connections. 4th ESEH conference, 5.-9.6.2007, Amsterdam (www.let.vu.nl/conference/eseh/call.html)

Landscape classification. Theory and practice. Regionální konference, 15.-17. 6. 2007, Warszawa (e-mail: landscape.wgsr@uw.edu.pl)

IALE World Congress 2007. 25 years Landscape Ecology: Scientific Principles in Practice, 8.-12.7.2007, Wageningen, Nizozemí (www.iale2007.com)

CONGEO '07. Regions, Localities and Landscapes in New Europe. 7th Moravian Geographical Conference, 27.-31.8.2007, Brno (www.geonika.cz/congeo_07.html)

Bulletin CZ-IALE, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky), <http://www.natur.cuni.cz/cziale>. Vydává CZ-IALE pro interní potřebu svých členů. Redakce: CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2. Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský, e-mail: lipsky@kostelec.czu.cz, lipsky@natur.cuni.cz; Technický redaktor: Dušan Romportl, e-mail: dusan@natur.cuni.cz Číslo 3/2006 vyšlo 30.10. 2006